

MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA TOIMINTAKERTOMUS 2023

**Vantaa
Vanda**

MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA LYHYESTI

Taustalla on laki kotoutumisen edistämisestä

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminta käynnistyi Vantaalla vuonna 2001 nimellä maahanmuuttaja-asiain neuvottelukunta (KH 8.1.2001 § 50). Taustalla oli laki kotoutumisen edistämisestä (1999 ja 2010 § 31) sekä kasvava maahanmuutto ja vuosituhannen vaihteessa koetut etniset levottomuudet Hakunilassa. Maahanmuuttaja-asiain neuvottelukunta sai tehtäväksi tarkastella ja määrittää Vantaan maahanmuuttajapolitiikan tavoitteita ja koota se kotouttamisohjelmaksi ja sen jälkeen seurata ja arvioida kotouttamisohjelman toimeenpanoa, tehdä esityksiä ja edistää hyviä etnisiä suhteita.

Työtä on vuodesta 2003 lähtien jatkanut monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta, jonka kaupunginhallitus nimeää kahden vuoden välein. Kaupungin hallintosäännössä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta mainittiin ensimmäistä kertaa vasta vuoden 2020 uudistuksessa, ja samassa yhteydessä se sai myös ensimmäisen toimintasääntönsä (KH 20.9.2021 § 15). Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei ole lakisääteinen toimielin toisin kuin nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, mutta Vantaalla se on niihin rinnasteinen.

Vantaan nykyinen neuvottelukunta nimettiin kesän 2023 aluevaalien jälkeen (Kh:n päätös 7.8.2023 § 20). Varsinaiset jäsenet (13) ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat valtuustoryhmien esityksestä nimettyjä puolueiden edustajia. Lisäksi kaupungin toimialat ja Itä-Uudenmaan poliisi nimesivät asiantuntijaedustajat ja heille varahenkilöt. Asiantuntijaedustajilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Neuvottelukunta voi käyttää ja kuulla myös muita kaupungin työntekijöitä ja ulkopuolisia asiantuntijoita tarpeen mukaan. Apulaiskaupunginjohtajalla on kokouksissa läsnäolo-oikeus. Neuvottelukunnalla on oma menokohta 162050100, josta sen kulut maksetaan. Kulut ovat pääsääntöisesti kokouspalkkioita, vuokratuloja ja tarjoilukuluja, joskus asiantuntijapalkkioita. Lisäksi neuvottelukunta on maksanut Kulttuuriseppä-tunnustuksen ja siihen liittyviä kuluja. Vuosibudjetti on noin 25 000 euroa.

Neuvottelukunnan työssä korostuu monialaisuus

Laki määrittelee kotouttamisen viranomaisten ohjaamaksi monialaiseksi yhteistyöksi, johon osallistuvat kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja poliisi sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestävät järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt sekä. Lisäksi kunta tai useampi kunta yhdessä voi asettaa yhteistyössä paikallisten työmarkkina-, yrittäjä- ja kansalaisjärjestöjen kanssa kotouttamisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämistä sekä etnisten suhteiden edistämistä varten paikallistason neuvottelukunnan. Kotoutumislaisissa ja sen toimeenpanossa on tehty muutoksia vuoden 2023 alusta alkaen ennakkoiden 1.1.2025 voimaan astuvaa kokonaisuudistusta, mutta monialainen yhteistyö kulkee mukana ja vahvistuu.

KOKOONPANO TOIMIKAUDELLE 2023-2025

KH 7.8.2023 § 20

Jäsen	Varajäsen
Ellen Pessi, pj, KOK (alk. 18.9.2023, aik. Miia Lindell)	Jaakko Linnakangas, KOK
Mila Kangasniemi, varapj, SDP	Refka Elech, SDP
Janne Viljanen, KOK	Camilla Garchi, KOK (alk. 18.9.2023, aik. Ellen Pessi)
Xhemail Jashanica, KOK	Ville Niskanen, KOK
Aadan Ibrahim, SDP	Reijo Liimatainen, SDP
Naima El Issaoui, SDP (aik. Elina Hasa)	Serveh Khalili, SDP
Veikko Väisänen (aik. Jude Mariyathas), VIHR	Ahti Tenhunen (aik. Veikko Väisänen), VIHR
Samira Chakir, VIHR	Säde Heikinheimo (aik. Tytti Villanen), VIHR
Pernilla Aura, RKP	Frida Forsblom-Prittinen, RKP
Petriina Punna, VAS	Niina Pahtela, VAS
Andrei Hinkonen, G6 (KD)	Nejdet Karadag (KESK)
Jarkko Haanpää, PS	Marek Aaltonen, PS
Peter Lammenranta, PS	Juha Järä (aik. Tommi Pälve), PS
Kaupunginhallituksen edustaja	Varaedustaja
Ville Karinen, VAS	Chau Nguyen, VAS
Nuorisovaltuuston edustaja	Varaedustaja
Maria Canta (2023 loppuun, aik. Vida Amoah)	Walid Azizi (2023 loppuun, aik. Maria Canta)

Toimialojen ja muut asiantuntijaedustajat	Varaedustajat
Kaupunkikulttuuri Auli Soinio, koulutuspäällikkö, Aikuisopisto	Kaisa Kettunen, lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden päällikkö
Kasvatus ja oppiminen Soile Granholm, varhaiskasvatuksen asiantuntija / varhaiskasvatus (aik. Pia Hakkari, opetustoimen suunnittelija, perusopetus)	Pia Hakkari, opetustoimen suunnittelija, perusopetus (aik. Eeva Ahtee, opetustoimen asiantuntija/ suomenkielinen lukiokoulutus)
Kaupunkiympäristö Elina Virtanen, asumisen erityisasiantuntija (aik. Johanna Rajala, aluearkkitehti/ asemakaavoitus)	Elisa Ranta, asumisasioiden päällikkö ja Jonna Hohti, talous- ja hallintojohtaja (aik. Ilkka Laine, asemakaavapäällikkö/ asemakaavoitus)
Kaupunkistrategia ja johto Suvi Lindén, asiakkuuspäällikkö, työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiain päällikkö/ työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue	Laura Letterin, palveluesimies, työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue
Uudenmaan TE-toimisto, 6/2023 asti Eija Marttinen ja Esti Vaikmets, asiantuntijoita	Annika Kähkönen, johtava asiantuntija
Itä-Uudenmaan poliisi Max Eriksson, komisario (aik. Kari-Pekka Raulahti, rikoskomisario)	Kimmo Klemetti, komisario
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue Minna Tuovinen, palvelupäällikkö, kotoutumista tukevat palvelut	Mia Björkman, osastonhoitaja, perheiden ennaltaehkäisevät palvelut

NEUVOTTELUKUNNAN TEHTÄVÄT

Neuvottelukunnan tehtävät määritellään aina toimikaudeksi. Syyskuussa 2021 (KH 6.9.2021 § 11) hyväksytyyn toimintasäännön mukaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta

1. Osallistuu laissa tarkoitetun kotoutumishojelman ja muihin kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämiseksi sekä etnisten suhteiden edistämiseksi tarkoitettujen valtuustokaudella voimassa olevien ohjelmien valmisteluun ja toimeenpanon arviointiin.
2. Seuraa etnisten vähemmistöjen elinolojen kehitystä ja osallistuu niiden elinoloihin vaikuttavien palvelujen valmisteluun ja seurantaan.
3. Seuraa valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkaa sekä niiden vaikutuksia Vantaalla.
4. Edistää hyviä etnisiä suhteita ja vahvistaa monikulttuurista ilmapiiriä Vantaalla muun muassa vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen ja heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä sekä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun tai muiden toimijoiden kanssa. Neuvottelukunta nimeää vuosittain keskuudestaan edustajat työryhmään, joka valitsee Kulttuuriseppä-palkinnon saajan.
5. Ottaa kantaa ja antaa lausuntoja asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
6. Tekee kaupunginhallitukselle aloitteita asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
7. Laatii oman vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

TOIMINTA VUONNA 2023

Kokoukset

1/2023 15.2. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kommentointi, Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiateeman suunnitelma eli myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma 2023–2025, 15.3. vaalipaneelin suunnittelu, vuosien 2021–2022 toimintakertomuksen hyväksyminen, raportointi hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnasta ja muut ajankohtaiset raportit.

2/2023 15.3. Avoin kokous puolueiden vaalipaneelina, joka myös striimattiin Vantaa-kanavalle.

3/2023 26.4. Paikkana Myyräncolo: kaupunkikulttuurin keskittymä Myyräncolon esittely, Yhteinen koulu -hanke, turvallisuuden ajankohtaiskatsaus, ajankohtaiset raportit.

4/2023 7.6. Yhteiskokous Keravan ja hyvinvointialueen neuvottelukuntien kanssa, kotoutumislain uudistus, työllisyys- ja kotoutumispalvelut Vantaa-Keravalla, keskustelu alueen toimielinten työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteisestä viestinnästä.

5/2023 30.8. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan järjestäytyminen kaudelle 2023–2025, Vantaan liikkumishojelma, Vantaan osallistava budjetointi, ajankohtaiset raportit.

6/2023 11.10. Neuvova Vantaa -hanke, SMILE - Yhteisöt, koulut ja palvelut uusia kotoutumisen dialogeja rakentamassa, Kotoutumisen johdantojakson pilottikokeilu eli kotivanhempihanke, Kulttuuriseppä-raadin valinta, neuvottelukunnan edustajan valinta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen neuvottelukuntaan, ajankohtaiset asiat, kannanoton ”Lasten harrastamista tuettava enemmän eriarvoistumiskehityksen hidastamiseksi” viimeistely ja hyväksyminen.

7/2023 15.11. Oppivelvollisuuden laajentuminen ja asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu, tilannekatsaus, Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -hanke, vuoden 2024 aikataulu ja teemat, ajankohtaiset raportit.

8/2023 13.12. Teemakokouksessa *Miten rakennetaan sosiaalisesti kestävä monikulttuurinen Vantaa?* kuultiin tutkijapuheenvuorot Petri Roikoselta otsikolla *Mikä on segregaaation aiheuttama hyvinvointitappio - vai onko sitä?* sekä Pasi Saukkoselta otsikolla *Pelissäännöt moninaisessa yhteiskunnassa elämiseen ja keinoja kotoutumiseen* sekä kommenttipuheenvuorot Niceheartsilta ja Myyrmäen moskeijasta, Vantaan kotouttamisohjelma, ajankohtaiset raportit.

Muita tilaisuuksia

Vantaan vaikuttamistoimielimet raportoivat yhteisesti toiminnastaan kaupunginhallituksen iltakoulussa 17.4.

Istuta juuresi Suomeen -puunistutustempaus 12.5. pidettiin Vantaan kansainvälisellä koululla. Tilaisuuden avasi neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Mila Kangasniemi.

Monikulttuurista itsenäisyyspäiväjuhlaa vietettiin kulttuurikeskus Martinuksessa 6.12. Neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Mila Kangasniemi jakoi vuoden 2023 Kulttuuriseppä-tunnustuksen Vaisalalle.

Aloitteet, kannanotot ja lausunnot

Kannanotto *Lasten harrastamista tuettava enemmän eriarvoistumiskehityksen hidastamiseksi* hyväksyttiin 11.10. ja lähetettiin tiedoksi kaikille luottamuselimille.

Neuvottelukunta osallistui ajankohtaiseen ohjelmatyöhön ja antoi kokouksissa näkemyksensä Vantaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteista ja toimenpiteistä, liikkumisohjelmasta sekä osallistavan budjetoinnin toteuttamistavasta.

HUOMIOITA TOIMINNASTA 2023 JA NÄKYMIÄ VUODELLE 2024

Vuoden 2023 aikana tapahtuneet organisaatiouudistukset vaikuttivat jonkin verran myös neuvottelukuntaan. Hyvinvointialueet käynnistyivät vuoden 2023 alussa, jolloin sosiaali- ja terveystoimi lakkasi olemasta osa kaupunkia. Sen edustajat siirtyivät hyvinvointialueelle kotoutumista tukeviin sosiaalipalveluihin ja ennalta ehkäiseviin palveluihin neuvolaan, mutta jatkoivat neuvottelukunnassa. Hyvinvointialueelle perustettiin myös oma Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntansa. Sen yhdeksästä jäsenestä kuusi on myös Vantaan neuvottelukunnassa joko varsinaisena tai varajäsenenä. Eri neuvottelukuntien tehtäväkenttä ja työnjako, yhteistyö ja tiedonvaihto on ollut molempia askarruttava kysymys, ja sitä pohdittiin yhteisessä kokouksessa 7.6. Hyvinvointialueen neuvottelukunnan kokouksista raportoidaan säännöllisesti Vantaan kokouksissa joko suullisesti tai kirjallisesti.

TE24-uudistusta ennakoiden Vantaalla lakkautettiin kasvupalvelut ja muodostettiin uusi työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue. Muutokseen liittyen Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto jäi pois neuvottelukunnasta kesällä 2023, ja edustus siirtyi uudelle palvelualueelle.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta on foorumi, joka kokoaa luottamushenkilöt, viranomaiset ja kansalaisyhteiskunnan toimijat keskustelemaan kotoutumisen ja maahanmuuton kysymyksistä laajasti ja monesta näkökulmasta. Neuvottelukunnalla ei ole virallista päätösvaltaa, mutta se voi tehdä kannanottoja ja aloitteita kaupunginhallitukselle. Ne voivatkin olla hyvä lisä muuhun, poliittista tietä tai virkareittejä pitkin tapahtuvaan vaikuttamiseen. Neuvottelukunnan näkemyksiä ja lausuntoja pyydetään myös esimerkiksi ohjelmien valmistelussa.

Neuvottelukunnan kokouksissa on keskusteltu vuosien varrella vaikuttavuuden parantamisesta. Vaikuttavuus on moniulotteinen asia, joka liittyy edustuksellisuuteen, päätösvaltaan ja viestintään. Kaupunginhallituksen raportointitilaisuudessa 17.4. kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sari Multala antoi toimeksi alkaa valmistella esitystä kokoonpanosta, joka paremmin heijastaisi vaikuttamistoimielinten taustaryhmiä ja Vantaan monimuotoista väestöä. Loppuvuodesta 2023 käynnistyi kaikkien Vantaan vaikuttamistoimielinten yhteinen kehittämishanke, ja vuoden 2024 aikana on tarkoitus pohtia tarkemmin, miten ja minkälaisessa rakenteessa neuvottelukunnalle annettuja tehtävät pystytään parhaiten toteuttamaan. Kehittämiskumppanina toimii Fountain Park.